

MEHMED RİF'AT EFENDİ'NİN RİSÂLE-İ TÂC-I KÂDİRİYYE'Sİ

Mehmet Sait MERMUTLU*

ÖZ

Dervişlere has kıyafetlerden olan tâç, şeyhler tarafından her tarikatın mensuplarına kendine mahsus merasimle giydirilirdi. Tıpkı hırka gibi, maksat iyi huyların müride intikali idi. Muhtelif terklerden yapılan taçlar aynı zamanda muhtelif renk ve şekillerde amamelerle sarılırdı. Makalemize konu olan Mehmed Rif'at Efendi'nin risâlesi de Kâdirî taçlarını konu almakta olup tâçların ortaya çıkışı ve çeşitleri hakkında bilgiler içermektedir. Hemen hemen bütün tâcnâmelerin ortak konusunu oluşturan mevzular söz konusu risâlede de işlenmiştir. Müellif, Hakikat âleminde tâcın ilk önce kimlerin kullandığını, terklerinin sayısı ve çuha renkleri hakkında bilgiler verdikten sonra herbir terkin farklı bir şeye işaret edip değişik tarikatlarda kullanımlarını anlatır. Bunun yanında pul veya gül¹ tabir olunan tarikat mührü hakkında da bilgi verilirken, mühürlerin çeşitlerinden ve onların neye işaret ettiklerinden söz etmiştir.²

Yaptığımız araştırmalarda müellif hakkında maalesef yeterince bilgiye ulaşamadık. Ancak gerek yazdığı gerek istinsah ettiği ya da tercümesini yaptığı pek çok eseri kütüphanelerde bulunan Mehmed Rif'at Efendi bir hizmet adamı olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışmanın sonunda mukayese ettiğimiz iki nüshanın tam metni verilmiştir.

Anahtar Kelime: Tac, Kadiriyye, Şeyh, Mehmet Rifat Efendi

MEHMED RIFAT EFFENDİ'S TREATISE ABOUT *TÂJ-I KADİRİYYE* (*Dignity Tāj*)

ABSTRACT

The *Tāj* was a part of unique attire of Dervish and it was put on to the followers of each sect by the sheikh with a special ceremony. Same as the dervish's cloak, the purpose

Makale Gönderim Tarihi: 18.02.2015, Kabul Tarihi: 09.08.2015

* Yrd. Doç. Dr., Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, msaitmermutlu@hotmail.com

¹Bak. Pakalın, *a.g.e.*, C.1, s. 683; ayrıca bak. "Gül, Kâdiri tabirlerindedir. Kâdiri tarikatı alameti olarak arakiyyenin tepesine çuhadan dairevî parçanın adıdır. Yeni intisap eden dervişe ilk önce bu arakiye giydirilirdi. Çeşitli isimleri vardır. Genellikle bir daire on sekize ayrılarak altışar altışar iplikle birbirlerine birleştirilerek dikilir"(Cemal Kurnaz, "Gül", *DİA*, C.14, İstanbul 1996, ss.219-222'ten naklen)

² Mehmet Rif'at, *Risâle-i Tâciyyetü'l- Kâdiriyye*, Galata Mevlevîhanesi Müzesi Kütüphanesi, nr. 27/1, vr. 32b-39a

was the transition of the good morals to its followers. The *Tāj* was made of various *terks* and also wrapped with turbans (*amamah*) in different colors and shapes. This article is based on treatise of Mehmed Rifat Effendi which provides information about *Kādirî Tājs*, their first occurrence and types. The mutual subjects of almost all the *Tājnāmes* were included in this treatise. The author gives information about who used the *Taj* first in the World of Truth, number of *terks* and colour of their baize and then tells that every *terk* indicates different matter and provide information about their usage in different sects. Furthermore, the information was given about the sect seals, which is also called stamp or rose, and their types and indications.

Unfortunately, we could not reach enough information about the author during our research. However, Mehmed Rifat Effendi appears as a duty man who wrote, copied or translated many treatises which can be found in the libraries. In the end of our study, we present the full texts of the two different transcripts which we compared.

Keywords: *Tāj*, Sheikh, Kadiriyye, Mehmed Rıfat Efendi

GİRİŞ

H.VI/XII. yüzyıldan sonra tarikatların oluşması ve yaygınlaşması ile birçok konu tekke kültürünün bir parçası hâline geldi. Dervişlere has mekânlar, kıyafetler, tavırlar ifade tarzları ortaya çıktı. Kıyafetle ilgili iki terim adeta bu hayatla özdeşleşti: Taç ve hırka. Sembolik manaları üzerinde durulan bu konuda müstakil eserler kaleme alınmıştır³. Sûfîler “tarikatın şeriatı” denilen âdâb ve erkâna dair kaleme aldıkları “hurde-i tarîk”, “mi’yâr-ı tarîk” ve “tarikatnâme” türü eserlerde, tarikat fiilleri ve mükellefiyatı hakkında bilgiler verdikleri gibi, bu fiillerin tatbikinde kullanılan kiske, alet ve edevat ile bunların sembolik hususiyetlerine dair bilgilendirmede bulunmak için müstakil bölümler de açmışlardır. Bu yazı türünün yanı sıra sadece sûfî kisvesine mahsus olmak üzere kisvelerin zâhirî keyfiyeti ve bâtinî-remzî sırları hakkında müstakil bir telif türü de ortaya konmuştur. Kadim dönemde giyim kuşam açısından sosyal bir grubu diğerlerinden ayıran en mümeyyiz zâhirî gösterge genelde “tâc” terimiyle karşılanan başlık cinsi olduğu için, özellikle Osmanlı mutasavvıfları bu teliflerine “tâcnâme” veya “risâle-i tâc” gibi isimler vermişlerdir (Abdullah Salâhaddîn-i Uşşakî’nin-Cevâhir-i Tâc-ı Hilâfet Risâlesi; Müstakimzâde’nin-Risâle-i Tâciyye’si; Şeyh Mahmud b. Nefes eş-Şabânî’nin-Risâle-i Tâciyye fî tarîküs’s-

³Mustafa Kara, “Gül Risalesi”, *UÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi*, V/5 [1993], Bursa 1995, s. 11-23.

sufiyyeti's-sâfiyyeti'l-Mustafaviyye vb.). Tâcnâmelerde sadece derviş tacı ve kısımları değil, hırka, haydarî, destegül, tennûre, kemer, ridâ, mengüş, tığbende, nefir (sûr), keşkül, cilbend, sofrâ, teslim taşı, habbe, palheng, taşlı toka, kanberriyye, asâ, teber, nize, kamarçin, pabuç, seccade, post gibi derviş çeyizini oluşturan bütün giysi ve aletlerle ilgili unsurlara yer verilir.⁴

Taç, şeyhin veya sülûkta belli bir mertebeye ulaşmış dervişin tarikat kıyafeti olarak kullandığı, tarikatına göre farklı şekil ve renklere sahip, yün ya da pamuklu çuhadan mâmul serpuş, külâh, fâhir, kalensüve, kavuk, börk, sikke ve takke türünden başlıkların ortak adıdır.⁵ Tâç, şeyhler tarafından her tarikatın mensuplarına kendine mahsus merasimle giydirilirdi. Belli bir zamandan sonra fark edilmek amacıyla amameli taç giydirilerek taç giymek adet haline gelmiştir. Bazı tarikatlarda taç hırka ile birlikte giydirilirdi. Şeyhin, müridin arkasına bir hırka ya da başka bir şey giydirmekten ve başına bir taç, yahut bir sarık sardırmaktan maksadı ona bütün iyi huyları giydirmektir. Bazı şeylere delalet olmak üzere taca bir, iki, üç, beş, on iki, yirmi sekiz vb. terk yapmışlardır. Tacın muhtelif şekilleri olduğu gibi sarılan amamelerin de renk ve şekilleri vardı. Beyaz, siyah, kırmızı renkte sarıklar vardı. Birkaç türlü tacı olan tarikatlar da vardı.⁶

Osmanlı tâcnâmelerini muhteva olarak üç kısma ayırmak mümkündür. Birinci gruptaki tâcnâme müellifleri eserlerinde tüm tarikatların kisvelerini ele alırken; ikinci gruptaki müellifler sadece kendi tarikat kıyafetlerine ve bunların sembolizmine yer vermişlerdir. Üçüncü gruptaki risâleler ise tarikat tâcının sadece bir unsuruna yoğunlaşır.⁷ Semih Ceylan'ın kategorik tanımına uygun düşecek - müelliflerin sadece kendi tarikat kıyafetleri ve sembollerine yer vermeleri - ikinci grup müellifleri içinde kabul edebileceğimiz ve Kâdirîlik hakkında çok sayıda eser telif, tercüme veyâ istinsâh etmiş olan Mehmed Rif'at Efendi'nin makalemize konu olan "**Risâle-i Tâciyyetü'l-Kâdiriyye**"sinde (**Galata Mevlevîhanesi Müzesi Kütüphanesi'nde nr. 27/1**'de vr. 32-39 ve **Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi, Nr. 3262**, vr. 16b-25b) ; Hakikatte Peygamber'e semâdan nazil olup tarikatlarda örnek olan tâc-ı şerif ve hırka-ı latifin, ağırlıklı rivayet olarak altı ya da on iki terk olduğunu, bununla birlikte, terklerinin sayısı bakımından muhtelif rivayetlerin bulunduğunu da ifade eder. Altı terkin altı cihete, yedi terk tâcın seb'a-ı

⁴Semih Ceyhan, "Osmanlı Tâcnâme Literatürüne Göre Derviş Tacı ve Abdullah Salâhaddîn-i Uşşâkî'nin Cevâhir-i Tâc-ı Hilâfet Risâlesi", *İslâm Araştırmaları Dergisi*, İstanbul 2011. ss.113-172.

⁵Ceyhan, a. g. m., s. 118.

⁶Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C.3, İstanbul 1993, s. 371-372.

⁷Ceyhan, a. g. m., s. 116.

seyyareye, sekiz terk tâcın sekiz cennete ve on iki terkin de on iki imama işaret olduğunu ve tâçların terklere göre icâdına, işaretlerine ve çuha renklerine değindikten sonra Kâdirî Tâcî'nin da çuhasının üç renk (beyaz, hazanî ve neftî) olduğunu ifade eder. Eserde yine taç kelimesinin üç harfinin her birinin bir nesneye işareti konu edilir. Pul veya gül olarak adlandırılan tarikat mührü hakkında da bilgi verilirken, çeşitli mühürlerden ve işaret ettiklerinden söz eder. Mesela bunlardan bazılarının beyaz üzerine yeşil veya yeşil üzerine beyaz birbiri içinde üç halka olduklarını, halkaların birinin Hazret-i Şeyh'in kutbiyetine ve birinin gavsîyetine diğerinin de ferdiyetine işaret ettiğini söylerken başka bir Kâdirî Mührü ise birbirinden küçük üç pul olarak sıralanır.⁸

Ayşe Hâtun Dergâhı⁹ postnişînlerinden Ahmed Şemseddin Efendi¹⁰ tarafından 1302/1884 yılında istinsâh edilmiş olan nüsha ile istinsah tarihi ve müstensihi belli olmayan, ancak birinci nüshaya göre daha ayrıntılı olarak kaleme alınmış ikinci nüshayı karşılaştırarak farklılıkları gösterdiğimiz çalışmamızda farklı nüshaları, **kalın** yazı stiliyle ilk nüshadaki metni (Galata Mev. Müz. Ktp.), *italik* yazı stiliyle ikinci nüshadaki metni (Süleymaniye Ktp. Hacı Mahmud Ef.) ve normal yazım stiliyle iki nüshada da aynı olan metni göstermeyi uygun gördük.

1. Mehmed Rif'at Efendi'nin Hayatı

Rif'at b. Mustafa Râşid er-Rûmî hakkında mevcut kaynaklar çok da yeterli bir bilgi vermezler bize. Herhangi bir tarih verilmeden, İstanbul'da dünyaya geldiği¹¹ ve Ahmed Muhtar Efendi (r. 27 Şâban 1298/25 Temmuz 1881) ile Ayşe Sıddıka Bacı'nın (r. 1 Zilhicce 1329/24 Kasım 1911) oğlu olduğu¹² ifade edilen müellif için, Mehmet Süreyya (ö.1327/1909) *Sicill-i Osmânî*'de "âlim ve muhaddis" diye zikreder ve yaptığı memuriyet hizmetlerinden bahsederken şu notu bize iletir: 1243'te (1827) vazifesinden azledilerek Gelibolu'ya sürülmüş tekrar İstanbul'a dönmüş bilâhare 1248'de (1832-33) Cerîde Başkâtibi ve Maliye Mümeyyizi, 1259'da (1843) Sergi Muhasebeciliği ve son vazifesi de 1262'de (1846) Mâlikâne Kalemi Muhasebeciliği olmuştur.¹³

⁸ Mehmet Rifat , *a.g.e.* aynı yer.

⁹ Dergah hakkında bk. Bilgin Turnalı-Esin Yücel, *İstanbuldaki Bazı Tekkelerin Yerlerine Dair Bir Araştırma*, İstanbul 1981, s.143-144; <http://mustafaesmiahi.net/mustafaahi/tekkeler/aysehatuntekkesi.html> (17.02.2013)

¹⁰ Bu zatla ilgili bilgi için, <http://mustafaesmiahi.net/mustafaahi/tekkeler/aysehatuntekkesi.html> (17.02.2013)

¹¹ Mehmed Süreyya, *Sicill-i Osmânî* (haz. Nuri Akbayar), İstanbul Tarih Vakfı Yay., C.5, 1996, 1394; Bağdatlı İsmail Paşa, *Hediyetü'l-ârifin, Esmâu'l-müellifin ve asârü'l-musannifin* (nşr. Kilisli Muallim Rıfat-İbnülemin Mahmud Kemal) Ankara, Milli Eğitim Bakanlığı Yay., C.1, 1951, s.187; Bursalı Mehmed Tahir, *Osmanlı Müellifleri*, İstanbul C. 1, trz., ss.177-78

¹² <http://mustafaesmiahi.net/mustafaahi/tekkeler/mehmedrifat.html> (10.11.2013)

¹³ Mehmed Süreyya, *a.g.e.*

Bağdatlı İsmail Paşa (ö.1338/1920) ise *Hediyetü'l-Ârifin*'de hadis ilmindeki üstünlüğü ve eserleriyle ilgili bilgiler verirken, Bursalı Mehmed Tahir (ö.1344/1925), Rif'at Efendi'yi âlim şeyhlerden sayarak diğerlerine göre daha ayrıntılı bir şekilde kaleme almış; Hadis ve tasavvuf ile tarihin hâl tercemeleri şubesinde ihtisas sahibi olduğunu söylemiştir.¹⁴ Hafız olduğu anlaşılan müellifimiz için, kaynaklarda “Mehmed Rif'at el-Kâdirî el-Eşrefî”, “Hafız Ahmed Rif'at”, “Rif'at”, “Mehmed Rif'at” ve “Rif'at el-Eşrefî” gibi muhtelif isimler zikredilmiştir.

Adalet Çakır, yaptığı bir çalışmada¹⁵ Rif'at Efendi'nin hayatıyla ilgili bilgi verirken şunları kaydeder: “Müşterek olarak ortaya konulan “âlim” nitelemesi, onun iyi bir eğitim gördüğünü-Arapça ve Farsça'ya vakıf olduğunu- açıklar. İmparatorluğun son yüzyılında yaşamış müellifin, II. Mahmud (1808-1839) ve I. Abdulhamid (1839-1861) dönemlerinde yaşadığı anlaşılmaktadır. *Sicill-i Osmânî*'deki bilgilere göre Osmanlı maliye teşkilatının önemli kalemlerinde görev almış, Kâdiriyye tarikatının Eşrefiyye şubesine intisaplı olan Rif'at Efendi'nin kendi şeyh veya şeyhleri hakkında fikrimiz yoktur. Müellifin vefat tarihini Mehmed Süreyya 1. Rebiülevvel 1269 (13 Aralık 1852) olarak verirken, Bağdatlı İsmail Paşa ve Mehmed Tahir sadece (1269/1852) tarihini zikrederler. Mezar taşındaki tarih ise 12 Rebiülevvel 1269'dur (24 Aralık 1852). Kabri Hekimoğlu Ali Paşa Camii avlusundadır.”¹⁶ Ancak bir başka bilgide, Mehmed Rif'at Efendi'nin 10 Ramazan 1317/12 Ocak (1900) günü İstanbul'da vefat ettiğini ve Kabakulak Hazîresi'ne defnedilip, hazîredeki 9 numaralı mezar taşının ona ait olduğu ifade edilmektedir.¹⁷

2. Eserleri

Kâdiriyye'nin Resmîyye kolu mensuplarıyla yakın ilişkide olduğu ve çok sayıda eser telif, tercüme veya istinsâh etmiş olduğu anlaşılan Rif'at Efendi'nin makalemize konu olan risâlesinden başka pek çok eserinin olduğunu,¹⁸ ancak makalemizin hacmini zorlayacağını düşünerek önemli bir kaçını vermediği uygun gördük:

¹⁴ Bağdatlı İsmail Paşa, *a.g.e.*, C.I, 187; Bursalı Mehmed Tahir, *a.g.e.*, C.I, s.177.

¹⁵ Adalet Çakır, Mehmet Rif'at Efendi'nin *Nefhatu'r-Riyâzi'l-Âliyesi*'nde Abdulkadir Geylanî ve Kâdirîlik-I, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM)Yay., 2012.

¹⁶ Çakır, *a.g.e.*, s.23 (Bağdatlı İsmail Paşa, *Hediyetü'l-Ârifin*,C. 1, s.187; Bursalı Mehmed Tahir, *a.g.e.*, C.I, s.177; Mehmed Süreyya, *a.g.e.*, C.5, 1394'ten naklen)

¹⁷ <http://mustafaesmiahi.net/mustafaahi/tekkeler/mehmedrifat.html> (10.11.2013)

¹⁸ Eserleri hakkında bk. Çakır, *age*, ss. 24-36;

<http://mustafaesmiahi.net/mustafaahi/tekkeler/mehmedrifat.html> (10.11.2013)

1. *Nefhatü'r riyâzi'l âliye fî beyâni tarîkati'l Kâdiriyye* (Millet Ktp., Ali Emirî Efendi, Şer'iyeye, nr. 1127)
2. *Tercüme-i Risâle-i Esmâü's- Sülûki'l-Kâdiriyye* (Süleymaniye Ktp.,Hacı Mahmud Efendi, nr. 3263)
4. *Risâle-i Sülûk-i Kâdiriyye-i Eşrefiyye* (Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Efendi, nr. 3263, vr. 26a-29b)
5. *Abdülhak Dehlevî'nin Cezzâbü'l-Kulûb Tercümesi* (Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Efendi, nr. 3263, vr. 43a-62b)
6. *Tercüme-i Risâletü tuhfeti'd-devhateyn fî beyâni ittihâdi't tarîkayn* (Süleymaniye Ktp.,Hacı Mahmud Efendi, nr. 3263, vr. 63b-76a)
7. *Tercüme-i Risâle-i Ebû Saîd-i Ebi'l-Hayr* (Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Ktp., nr. 4, vr. 3a-15a)
8. *Tercüme-i Risâle-i Kutbü'l-Ârifin eş-Şeyh es-Seyyid Sâfi-i Sâdık* (Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Ktp., nr. 4, vr. 15a-20b)

2.1. Risâle-i Tâciyyetü'l -Kâdiriyye (*Risâle-i Tâciyye*)

Hamd u senâ-yı bi-hadd ol âferînende-i ins [ü] cân ve nighdârende-i kevn [ü] mekân tenezzehet zâtuhu 'ani'-ş-şebîh-i ve'n-noksan hazretine mahsusdur ki vahdet-i zât-ı ecellü'l a'lâsında münderric olan kemâlât-ı ilâhiyyesin hakikat-ı Muhammediyye sebebiyle 'âlem-i gaybu'l-gaybden vücuda getürdi. Ve salatu ve selâm-i lâ yu'add ebu'l ervâh olan ser-tâcu'l-enbiyâya olsun ki on sekiz bin 'âlem anın hürmetine halk olundu. Ve âl u ashab-ı kirâmı üzerlerine olsun ki anlar da Hazret-i Hakk'a sâlik olanlara delîl ü rehber oldu. Emma ba'd tarîkat-ı 'aliyye-i Kâdiriyye'den feyz-i ahz eden ba'zı meşâyih-i **kâmilin** 'alâ tarîki'l-ictihâd herbir gûna tâc telbîs etmeleriyle herbiri kimin îcâd ve ihtira'ı olduğu ma'lum olmak için bu kalîlu'l- bidâ'a ve keşîru'l-idâ'a bende-i ehl-i 'ilm-i ma'rifet Muhammed Rif'at işbu risâlenin tahlîl ü tastîrine mübâşeret eyleyüb be-'inâyeti'l-Meliki'l-Mennân az zamanda itmâmı müyesser ve mukadder olmakla Risâle-i Tâciyye deyü nâm nihâde olundu. Mutâla'aya rağbet iden ihvân muttali' olduğu ba'zı hefevât u seketâtımızı kalem-i kerem-tev'emleriyle islâh ve hatâ ve zeledi setr-i safh buyurub du'âi hayr ile yâd ideler. Pîrimiz Kutbu'l-'Ârifin eş-Şeyh Eşref-zâde 'Abdullah Rûmî kuddise sırruhu's-sâmî Hazretleri buyururlar ki: tâc giymek ve risâle çıkarmak sünnet-i seniyye-i Hazret-i Peygamberî'den [dir]. Zirâ Hazret-i Fahr-i 'Âlem (s.a.v.) Efendimiz'e ümmetleri için semâdan nûrdan tâc-ı

şerîf ve hırka-ı latîf nâzil olmuştur. Anlar dahi ‘âlem-i bakâya teşrif buyurmazdan mukaddem Cenâb-ı Hazret-i ‘Alî r.a. ve kerremallahu veche Efendimiz’e ihâle buyurmuşlardır. Lakin **semâdan** nüzul iden tâc-ı şerîfin terki kaç ‘aded olduğunun sırrına hakîkatı üzre **hiçbir** kimesne muttali‘ olmamıştır. Ekser rivâyet olunan altı yahud oniki terkîdir. Ve tâc-ı şerîfin tepesinde olan düğme-i şerîf için Şeyh-i Ekber Muhyi’-d-dîn ‘Arâbî kuddise sırruhu’s-sâmî Hazretleri buyururlar ki ol vakt ki server-i kâinât ve mafhâr-i mevcûdât ‘aleyhi efdâli’s-salâvat ve ekmelü’t-tahayâ (*tahiyyât*) **Efendimiz sultanımız** hazretleri şevke gelüb mübârek ser-i (*vâlâlerinden*) **şahânelerinden** ‘amâme-i **hümâyünleri** (*şerifleri*) zemine fütâde oldu. Ashab-ı Kirâm hazerâtından biri der-‘akab alub kemâl-ı adâb ve ta‘zîm ile hak-i pâ-yı tutiyâ-yi samî Hazret-i risâlet-penâhîlerine takdime ruhsatyâb oldukda huzûr-i lami‘u’n-nur **Hazret-i risâlet penâhîlerinde** (*mekârim-i mevfûr*) bulunan ashâb-ı zî-şân **hazarâtlarına** ‘inâyet ve ihsân buyurmağın ol destâr-ı **sa‘âdet** (*şerîf*) dörtyüz pâre olub her birerleri bir pâresin ahzbirle dilşâd u (*handân*) **be-kâm** ve bâki kalan sekiz pâresi gâyib olmağla ashab-ı kirâm cümlesi mütehayyir ve hayrân oldular. Ol dem peyk-i Celîl **olan** Hazret-i Cibrîl-i **Emîn** a.s. huzur-i Hazret-i Fahr-i Kâinât’a gelüb “ol gâib olan sekiz pâre(yi) **emr-i Hazret-i Hakk’la** biz aldık yedisini heft âsmâne ve birin bâb-ı ‘arşu’r-Rahmân’a **ta‘vîz eyledik asdik**” deyü ‘arz ve **ifâde** buyurdular. Ba‘dehu ol şâh-ı serîr-i Levlâk vâkîf-ı sırr-ı ma‘arefnâk sultân-ı kişver-i risâlet ve hakân-ı mihr-i cihân **fahr-i** (*tashîr-i*) nübüvvet mi‘râc-ı **şerîfe** (*a*) da‘vet buyuruldukda **Cenâb-ı Cibrîl-i Emîn a.s.** (*salatul lahi ve selâm*) Hazretleri’nin haber verdikleri üzre ol destâr-ı hümâyunun herbir pâresin bir bâbda görüb ba‘de’t-teşrif ashab-ı kirâmına haber verdiler. Ve ashâb-ı kirâm ahz buyurdıkları destâr pârelerin ne vechle hıfz idelim deyü hak-pây-ı (*Hazret-i*) Risâlet-penâhîlerinden istîzân buyurdıklarında **herkes ‘amâmeleri** (*tâcları*) tepelerine vaz‘ı hususunda emr ü fermân-ı mu‘cizet-**nübüvvetleri** (*unvânları*) şeref-efzâ-yı (*sahifei vürûd*) **sudur** itmekle **‘amâmeleri** (*tâc-ı şerifleri*) tepelerine düğme **eylediler** (*itdiler*).Tâc-ı şerîf tepesinde olan düğme-i şerîfin vaz‘ına sebep bu oldu. Düğme, gönle ve gönül kubbe-i İlâhiyye’ye işaretdir. Pîrimiz Kutbu’l-‘Ârifin es-Seyyid eş-şeyh ‘Abdu’llah bin **Muhammed** el-Mısrî el-Kâdirî el-İznikî kuddise sırruhu’s sâmî Hazretleri Tarîkat-nâme’lerinde buyururlar ki; tâc lafzı üç harfdir ve herbiri bir nesneye işaretdir. “Ta”: tamamlığa, “Elif”: doğruluğa, “Cim”: cemâle işaretdir. Tac giyen gerekdir ki doğru ola ve yolunda tamam ola. Halîmu’n-nefs ola Behcetü’l-Esrâr ve Ma‘de nü’l-Envâr ve Kelâidü’l-Cevâhir nâm kitablarında nakl olunur ki pîr ve dest-gîrimiz ve yâver-i zahîrimiz **el-Kutbu’r-Rabbânî** ve’l-

Gavsu's-semedânî ve'l heykelu'n nurânî ve **şemsu'l-hakîkatü'l-hakkânî** sultanu'l-evliyâ **es-seyyid** eş-şeyh ebu Sâlih **Muhammed Fahu'd-dîn** (*Muhyiddîn*) 'Abdu'l-Kâdir el-Geylânî kuddisse sırruhu'l 'âlî Hazretleri 'amâme-i şerîf telebbüs buyururlar imiş. Lakin mahdûm-i mükerrerleri muktedâ-yı ehl-i tarîkat ve pîşvâ-yı ashâb-ı hakîkat kutb-ı dâire-i âfâk es-Seyyid eş-Şeyh 'Abdu'r-Rezzâk kaddese sırrahu'l-Hallâk Hazretleri tâc-ı şerîf telebbüs buyurmuşlar(*dır*). Velakin ba'zı kimesneler oniki ve ba'zıları altı terk dirler. **Ekser söylenen** (*kavl-i esahh*) oniki terkdir. Sonra(*dan*) ekser meşâyih-i Kâdiriyye (*tâc*) telebbüs buyurmuşlar dahi oniki terk tâc devâzde imâma işaretdir. (*Vasatında üç pul olmak üzere*) **Ve** altı terk tâc-ı şerîf **Şâm-ı Şerîf'de** (*Dimeşk-i Şâm'da*) Bayezidiyye'de seccâde-nişîn-i irşâd olan Kutbu'r-Rabbânî Gavsu's-semedânî **makbul-i subhânî** (*Bâzu'l-eşhebu'n-nurânî*) hâtimu'l-velâyet eş-Şeyh 'Abdu'l-Kâdir el-Geylânî kuddise sırruhu **ve a'lâ zikruhu** (*es-sâmî*) Hazretleri'nin hafîdi Kutbu'l-'Ârifin eş-Şeyh Ahmed el-Kebîr kuddise sırruhu'l-'azîz Hazretleri telebbüs buyurmuşlar. Hatta Kutbu'l-'Ârifin eş-Şeyh (*ebû*) Hâmid Musa el-Kayserî (*el-ma'rûf bi-Aksarâyî*) şeyh-i müşârun ileyh Hazretleri'nin kırk yıl hizmet-i 'aliyyelerinde olub anlardan tâc u hırka geyüb ba'dehu Kutbu'l-'Ârifin eş-Şeyh 'Ali Erdebilî'ye varmışdır. Şeyh-i müşârun ileyh Hazretleri 'azîz-i merkum için bir meclis-i has tertîb edüb ve hitâmında üç gün hücre-i halvetlerine koyub ta'yîn-i hilâfet buyurdıklarında mukeddema ilbâs olunan tâc-ı şerîf ile iktifâ olunmuş olduğu 'Umdetu'l-'ârifin zubdetu'l kâmilîn es-Seyyid eş-şeyh el-Hâc Bayram Velî kuddise sırruhu 'âlî Hazretleri'ne ta'yîn-i hilâfet buyurdıklarında tâc-ı Kâdirî ilbas buyurmuşlar **idi**. El-hâletuh hazihi **tâc-ı** Bayramiyye'nin altı terk olmasına sebep oldur amma **tâc** mezkûrun terklerinin dilimi (*leri*) ma'lûm olmadığından dikkat olunmadıkça fehm olunmaz.

Dahi altı terk tâc şeş cihete işaretdir. Ve meşâyih-i mutekaddimin zamanında ekser tâc-ı şerîfleri sûfdan dikerler imiş ve tâc-ı Kâdirîyye'nin çukası üç renge tahsis ol (*un*) muşdur. Beyaz, hazanî, neftî. Ve tarîkat-ı Sa'diyye meşâyihinin altı ve yedi ve sekiz ve oniki terk-i tâc giymelerine sebep tarik-i mezbûrun pîri olan gülzâr-ı sa'âdetin verd-i ferdi eş-Şeyh Muhammed Sa'düddîn el-Cibâvî kuddise sırruhu (*'s-sâmî*) Hazretleri'nin bir vasıtada hırka nisbeti **es-Seyyid** eş-şeyh 'Abdu'l-Kâdir el-Geylânî kuddise sırruhu'l-'âli (*'s-sâmî*) Hazretleri'ne vardığından meşâyih-i tarîk-i Kâdirîyye'ye teba'iyyeten olmalı yoksa pirleri şeyh-i müşârun ileyh Hazretleri zamane şerîflerinde 'amâme-i **şerîf** (*i*) telebbüs buyurmuşlar ve **tarikatlardan** (*tariklerinden*) müctehid dahi (*zuhur*) itmemiş (*ve küçük tepeli tâc-ı telebbüslerine sebep tarikat-ı Mısırî'ye taklîd olmalı zirâ tarikat-ı Kâdiriyye'ye*

münâsebeti vardır. Tarihinde Mısrî Efendi Hazretleri'nin dördüncü dâireye kadar seyr-i sülûkü tarikat-ı Kâdiriyye'dendir deyü nakl ider. Hazreti Şeyh Mısrî kudduse sırruhu 's-sâmî kendi âsârında buyurur ki dördüncü dâireye değin seyr-i sülûküm tarikat-ı Kâdiriyye'den idi. Şeyhim buyurdular ki oğlum sizin tekmi'l seyr-i sülûkta nasibiniz Elmalı'da seccâdenişîn-i irşâd olan Şeyh Sinân Ümmî Hazretleri'ndendir. Sizi ana bahş itdik varın ana gidin, emirleri üzre vardık 'aziz müşârun ileyhın ahz-i izn-i icâzet ve hilâfete nâil olduk. İlbâs-ı tâc-ı hilâfet buyurdularında dâl-ı tâcın üzerine ser-i sa'âdetlerinde bulunan mühr-i Kâdiri'yi vaz' ve tâcın üzerin setr.....ruhsat buyurdular. Müstakim-zâde Efendi Tâciyye'sinde Şeyh Edirnevî Muhammed Efendi, Şeyh Mısrî Efendi'ye üç gül hediyeye yollayub Şeyh-i Müşârun ileyh dahi birini kendi tâc-ı şerîfinin ve ikisin dahi Halîfelerinin tâc-ı şerîflerinin tepelerine vaz' itdi" deyü tahrîr itmiş ise de tahkiklerinde hata vâki' olmuş. Ve tarikat-ı Sa'diyye de sûfdan tâc giydikleri meşâyih-i mütekaddîmin hazerâtına ittibâ'an olması enseb görülür (Lakin beyaz çukadan on iki terk-i tâc-ı şerîf ekser meşâyih-i Sa'diyye selef telebbüs buyurmuşlar. Dahi yeşil çukadan düğmeli on iki terk-i tâc-ı şerîf Kutbu Aktâb-ı Cihân eş-Şeyh Emîr Sultan kuddise sırruhu'l Mennân Hazretleri.....çukadan düğmeli terk-i tâc-ı şerîf tarikat-ı Bedeviyye meşâyih-i telebbüs buyurmuşlar dahi on iki terk düğmeli beyâz tâc-ı şerîf nûr-i tevhidin şu'â 'i Ebu'l-'alemeyn Şeyhu'l- Ekber eş-Şeyhu's-Seyyid Ahmed er- Rifâ'î kuddise sırruhu's-sâmî mahdum-i mükerremleri Şeyh 'Âlî-şân Hazretleri ihtira' buyurmuşlardır). Dahi yedi terk olmak üzre kenarında bir halka olub tepesinde düğme olmayarak 'abâdan bülend tâc mâlik kimyâ feyz-i İlâhî ve sâhib-i 'ilm ü 'irfân-ı nâ-mütenâhî es-Seyyid eş-Şeyh 'Abdullah Eşref bin Muhammed el-Mısrî el-Kâdirî el-İznikî kuddise sırruhu's-sâmî Hazretleri'nin ihtira'ıdır. Nakl olunur ki Şeyh-i Müşârun ileyh Hazretleri Kutbu'l-Ârifin Gavsul-Vâsılîn eş-Şeyh Emîr el-Buhârî el-Ma'rûf bi-Emîr Sultan kaddese sırrehu'l-Mennân Hazretleri hizmetlerine vâsıl oldukda '**aziz Hazretleri** tecdîd-i vüdu' iderler imiş. Ve mübârek kollarından dökülen âbdest suyu altun olub aktığını müşâhede buyurub "sultanım sikkeli altun olacağına imânım var" dedikde " kuzu, sâhib-i sikke olacağı mı bize bildürürsün" deyüb Eşrefzâde Hazretleri'nin tarikat-ı '**aliye-i** Kâdiriyye'de sâhib-i ictihâd olacakların keşf idüb haber virmişler. Dahi yedi terk tâc seb'a-i seyyareye işaretdir. Ve tâc-ı Eşrefiyye'den ma'ada düğmesiz tâc yokdur. Sekiz terk ve meyânında düğme olmak üzere çukadan tâc-ı şerîf Tophâne-i '**Âmire**'de âsitânesi olan Kutbu'l-Ârifin zuhru'l vâsılîn es-Seyyid eş-Şeyh İsmâ'il er-Rûmî kuddise sırruhu's sâmi Hazretleri'nin icâd ve ihtira'ıdır ve vasatına üç halka mühür vaz'ı için ba'zıları sonradan

ihdâsdir dimişler ve ba‘zıları (kimesneler) sonradan ihdâs olunan mühür ol **güldür** (*değildir*) **ki** mühr-i Süleymânî şeklindeki dervişân-ı Kâdirî’ye mahsus olan mühürdür **dirlir**. Esah olan mühür olmamak gibi anlaşıl (*ıyor*) dı. Ve tâc-ı **mezkûrun** (*mezbûrun*) çukasını iki renge tahsis buyurmuşlar. **Biri** hazânî ve **biri** neffî. Ve ba‘zıları hazânî renk şeyhe ve neffî renk halifeye mahsusdur dimişler. **Dahi** sekiz terk tâc, sekiz cennete işaretdir; (*Dahi*)Yedi terk tepesinde düğme olmak üzere beyaz tâc mihr-i sipihr-i dîn-i güzîn ve ‘umdetu’l-meşâyihî’l-kâmilîn (*eş-Şeyh Sadrüddîn Konevî Hazretleri’nin ekber-i hulefâsından Kutbu’l-‘ârifin Sa‘du’dîn Fergânî Kuddise sırruhu’s sâmi Hazretleri’nin icadıdır*) **Eş-Şeyh Ali Simâtî kuddise sırruhu’s-sâmî Hazretlerinin ihtirâ‘ıdır. Eş-Şeyh Müstakim-zâde Efendi Hazretleri Risâle-i Tâciye’lerinde nakl buyururlar ki** (*Kutbu’l-‘ârifin*) eş-Şeyh ‘Osmân Karadâğî (*kuddise sırruhu*) Hazretleri ‘Ali es-Simâtî Hazretleri’nden mufâreket (**in**) den sonra eş-Şeyh İsmâ‘îl er-Rûmî kuddise sırruhu’s-sâmî Hazretleri’nin hizmetlerine vâsıl olub ta‘yîn-i hilâfet buyurdıklarında Simâtî tâcını çıkarmağı revâ görmeyüb yine anı tekbîrleyüb ilbâs buyurmuşlar. Çukadan olmak üzere tâc-ı Eşrefî iklim-i velâyetin kutb-i zî-şân (*ı*) ve sipihr-i sa‘âdetin hurşîd-i dirahşânî eş-şeyh Muhammed Efendi el-ma‘rûf bi-eşref-i’s-sânî kaddese sırruhu’l-**Hâdî** (*sâmî*) Hazretleri’nin mahdum-i mes‘udu ve **Kâdirî-hâne’de defn-i hâk-ı ‘ıtır-nâk olan** eş-Şeyh ‘İzzedin el-Kâdirî **kuddise sırruhu’l-‘azîz** Hazretleri’nin icâd ve ihtirâ‘ıdır. Merhum Hekimbâşî-zâde ‘Ali Paşa **Hazretleri Zâviyesi’nde seccâde-nişîn-i irşâd olan** eş-Şeyh Muhammed Rızâ Efendi’ye ta‘yîn-i icâzet buyurdıklarında çukadan tâc-ı Eşrefî giymesine ruhsat buyurmuşlar. Ve tâc-ı mezkûrun (*mezbûrun*) çukası iki renge mahsûsdur. Biri beyaz, biri neffî. Beyaz çukadan olan şeyhe, neffî çukadan olan halifeye mahsûsdur. Dahi risâleyi aşağıdan çıkarmak ser-tâcu’l-enbiyâ s.a.v. Efendimiz Hazretleri’ne, yukarıdan çıkarmak efdâlu’l-evliyâ Hazret-i ‘Ali kerremellahu veche ve radiyallahu ‘anh Efendimiz’e teşbîhdır. Ve siyah destâr-ı şerîf dahi sarınmak sünnet-i şerîfdır. Lakin ekser meşâyih-i kirâm siyah-i şerifi müşâhede-i nûr-i siyahdan sonra sar (*ın*) mışlar.

Ve bir nev‘ tâc dahi vardır ki ana Diyâr-ı Rum’da Tâc-ı Özbek ta‘bîr iderler. (*Tâciye Şeyh ‘Abdullah Hindî’de nakl olunur ki*) âbâdan yahut çukadan dört terk ve herbir terk meyânında yün **ipeğinden** (*ipliğinden*) ve yahud ibrîşimden **servî resmi** (*resm-i servî*) nakış ve şeyh olan üzerine destâr bend olur (*olan*) müjgân ta‘bîr olunan saçağı bend (*u vasatına*) mühr-i Kâdirî yahud düğme vaz‘ ider. Bu tâc-ı şerîf Diyâr-ı ‘Acem’de ‘Alî Paşa vilâyeti’nde seccâde-nişîn-i irşâd olan es-Seyyid eş-Şeyh ‘Alî Hazretleri’nin mahdûm-ı mükerrerleri

muktedâ-yı ehl-i tarikat ve pîşuvâ-yı ashâb-ı hakikat Kutbu'l-Ârifin es-Seyyid eş-Şeyh Cemaluddîn kuddise sırru'l-âzîz Hazretleri'nin îcâdıdır.

Ve dört terkin biri şerî'ata ve biri tarikata ve biri hakîkata ve biri ma'rifete işaretdir. Ve meyânında servî nakşî mevt-i ma'nevîye işaretdir. Ve bir nev' tâc-ı Özbek dahi vardır ki servî yerine kandîl resmi nakş olunur. Ve nakş-ı kandîl nûr-i tevhîd-i şerîfe işaretdir. Ve kılıcı ta'bîr olunan tâc-ı şerîf mihr-i sipihr-i dîn-i güzîn ve zübde-i meşâyih-i kâmilîn eş-Şeyh Celâluddîn el-Buhârî kuddise sırruhu's-sâmî Hazretleri'inin îcâdıdır. Dahi kılıcı tâc seyf-i tevhîd ile kat'-ı nefse işaretdir. Ve elifi ta'bîr olunan tâc-ı şerîf Diyâr-ı Hindistân'a tabi' Belde-i Lâhor'da seccâde-nişîn-i irşâd olan Kutbu'l-Ârifin zuhru'l-vâsılîn eş-Şeyh es-Seyyid Behâuddîn Hazretleri'nin îcâd ve ihtirâ'dır. Ba'zı kimesneler bu tâclara 'adem-i ıttılâ'ından nâşî **Çerkes kalpağına (kalpak) benzer deyü** ta'bîr itmiş (*ler*) ise de bilmeyerek hatada bulunmuşdur. Zirâ tâc-ı Üveysî ve Edhemî ve Bektâşî ve sikke-i Mevlevî misillü hem dervîşân ve hem meşâyih giyer (*ler*). Lakin meşâyih destâr sarar (*lar*). Ve iki terk tâc olan 'ilm-i zâhir ve bâtına işaretdir. Şeyh Murâd-ı Nakşibendî kuddise sırruhu's-sâmî Hazretleri'nin elifi tâc telebbüslerine sebep meşâyih-i Kâdiriyye'den Diyâr-ı Hindistân'dan eş-Şeyh 'Abdu'l-Ehad Kâbilî kuddise sırruhu'l-'ali Hazretleri'den tâc ve hırka geyüb **sonra (ba'dehu)** tarîkat-ı Nakşibendiyye'ye intisâb eylemiştir. (*Lakin sonradan 'illet-i nikrise mübtelâ olmak sebebiyle âziz-i mezbûrdan dest-bûs-i inâbet müyesser olmayub irsâl-i mekâtible ahz-i feyz eylemiş idi.*) Hatta hırka nisbetleri Hazret-i Şeyh'in mahdûm-i mükerrerleri eş-Şeyh 'Abdu'r-Rezzâk kaddese sırruhu'l Hallâk Hazretleri'ne muntehi olduğunu **te'lifatlarında (te'lifleri olan risâlede)** zikrederler. Kitabı Nefehâtü'r-Rabbânî'de nakl olunur ki pîr ü destgîrimiz muktedâ-yı sâlikân-ı mesâlik-i dîn ve mâlikân-ı memalik-i yakîn pâdişâh-ı iklîm-i melekût ve şehin-şâh-ı serîr-ârâ-yı lâhût el-Kutbu'r-Rabbânî ve'l-Gavsu's-semedânî ve heykelu'n-nûrânî **ve's şemsu'l-hakîkati'l-hakkânî makbûl-i subhânî** sultânü'l-evliyâ **es-seyyid** eş-Şeyh Ebû Sâlih Muhammed Muhyi'ddîn 'Abdu'l-Kâdir el-Geylânî kuddise sırru'(sâmî)l-'âlî **Efendimiz** Hazretleri teşrif-i dâr-ı bekâ buyurdıklarında türbe-i şerîfleri olan mahalle defn olunub ve sanduka-i şerîfleri üzerine tâc-ı şerîf vaz' olunmuş idi. İbtidâ sanduka-i meşâyih üzerine tâc vaz'ı Cenâb-ı Hazret-i Şeyh'de vâki' olmuşdur. Ve mühr-i Kâdiri ki bir rivâyetde pûl, bir rivâyetde gül ta'bîr olunur. 'Alâmet-i dervîşân-ı Kâdirî olmak üzere Hazret-i Şeyh Efendimiz'in mahdûm-i mükerrerleri eş-Şeyh 'Abdu'r-Rezzâk kaddese sırruhu'l-Hallâk Hazretleri'nin ihtirâ'dır.

Beyaz üzerine yeşil, yahud yeşil üzerine beyaz birbiri içinde üç halkadır. Ol halkaların biri Hazret-i Şeyh'in kutbiyetine ve biri gavsiyetine ve biri ferdiyetine işaretdir.

Ve bir nev' mühr-i Kâdirî dahi vardır ki birbirinden sagîr olarak üç pûl birbiri üzerine vaz' olunur. Dimeşku's-Şam'da Bayezidiyye'de seccâde-nişîn-i irşâd olan eş-Şeyh es-Seyyid Ahmed Kebîr'in icâdıdır. *Hatta (Tâc-ı Bayramiyye'nin vasatındaki gül andan nakl olunur zirâ) el-Hac Bayram-ı Veli ('nin) Hazretleri'nin şeyhi (Ebû Hamid Hamiduddin) Mûsâ el-Kayserî (el ma'ruf bi-Aksarâyî)'ye 'azîz-i müşârun ileyh Hazretleri'nin ilbâs buyurdıkları tâc-ı şerîf tepesinde (vasatında) olan pûldur. Ve hala müte'âref olan resm-i mühr-i şerîf ki eş-Şeyh (Eşrefzâde) 'Abdu'llah er-Rûmî el-Kâdirî kuddise sırruhu's-sâmî Hazretleri'nin icadıdır (Hazretleri ihtirâ' buyurmuşlardır). Mahsusî vardır. On sekiz bin 'âlme işaret on sekiz yahud 'aded-i hurûf-i Besmele-i Şerîf ile on dokuz köşe üzerinedir. Ve esmâ-i seb'a-i usulü îmâen yedi renk ibrişîm ile işlenür (dikilür). (Levn-i mezbûr mâi ve sarı ve kırmızı ve yeşil ve siyah ve beyaz ve âsmânî idi.) ve vasatında beş köşeli bir mühr-i Süleymânî dahi vardır (ki sülûk-i hezârât-ı pençgâha) o da (ve) muğayyebât-ı hamseye ve envâ'-ı hamse-i şükûfe gibi umûra îmâen veyahut ma'rûf olan altı köşe mühr-i şerîf beyaz keçe pâresi üzerine işlenür (dikilür) ve çuka üzerine mühr-i şerîf Tophâne-i 'Âmire'de âsitânesi olan vâris-i kerâmât-ı 'Alevî ve nâil-i füyûzât-ı Nebevî pîr-i sâni eş-Şeyh İsmâ'îl er-Rûmî el-Kâdirî kuddise sırru's-sâmî Hazretleri'nin icâdıdır. Ve vasatında altı köşeli bir mühr-i Süleymânî vardır ki cihât-ı sitteye işaretdir.*

Tavsîf-i mühr-i şerîfi müş'ir işbu çend 'aded beyt-i eş'âr hâme-i fakirden ceryân itmekle tahrîre şâyân görüldü.(Tahrîren fî ğurre-i Ramazân el-mübârek sene 1302)

Hâdimü'l-Fukarâ Ahmed Şemsu'd-dîn el-Kâdirî (mühür)

Zîver-i ser-tâc-ı Rıf'at oldu mühr-i Kâdirî
Şeb-çerâg-ı ferr ü şevket oldu mühr-i Kâdirî
Çeşm-i sâlik pertev-i feyzle müşâhiddir ânın
Kevkeb-i burç-ı sa'âdet oldu mühr-i Kâdirî
Bahş-bûy-i zühd için herbir mürîd-i sâdika
Nâfe-i müşk-i hidâyet oldu mühr-i Kâdirî
Han-kâh-ı dilleri tenvîre 'aşku'l-lah ile
Âfitâb-ı evc-i himmet oldu mühr-i Kâdirî
(Artırır şevk-i derûnu halka-i devrânda)

(Damla yakût-i kerâmet oldu mühr-i Kâdirî)

(Yandırır envâr-ı tevhîd ile kalb-i ‘ârîfi)

(Câm-ı pür-tür sûz-i ğayret oldu mühr-i Kâdirî)

(Bahş-bûy-i zühd için herbir mürid-i sâdika)

(Nâfe-i müşk-i hidâyet oldu mühr-i Kâdirî)

(Şeyh ‘Abdu’l-Kâdir’e kesb itdi her kim intisâb)

(Serde tamğâ-yı şefâ‘at oldu mühr-i Kâdirî)

(Cevher-i nazme nice olmaz mahall-i i ‘tibâr)

(Rif‘at-ı şâyân-ı midhat oldu mühr-i Kâdirî)

Beyt-i diğêr der-tavsîf-i âhir

(Vird-i gülzâr-ı tarîkat olduĝu ‘çün sâliki)

(Sûret-i teşbih-i nisbet oldu vird-i Kâdirî)

İşbu mühr-i Kâdiriyye’nin hasâis-i kesîresi vardır. Cümle-i hasâisinden biri üzerinde olan kimesne tasallut-i tâife-i cinden biri olur. Bi-‘inâyetillahi Ta‘âlâ tâc-ı halvetiye vasatına yerli gül nakşî Kâdirî-hânedâ seccâde-nişîn-i irşâd olan Şeyh-i şerîf Muhammed Efendi’ye vâki ‘ olmuştur. Pederleri Şeyh-i şerîf ‘Abdu’r-Rahmân Efendi Hazretleri’nden seyr-i sülûk nasîb olmayub Ümmî Sinân Hafîdi cedd-i Hasan Efendi Hazretleri’nden ahz u icâzetde ol vecihle tensîb görmüşler idi. Lakin Şeyh-i Müstakim-zâde Efendi Hazretleri buyurur ki bir kimesne bir tarîkin müctehid ola ol tarîkde me‘mûren vaz ‘ eylediği âsârdan ziyâde kavlen ve yâ fi‘len ve yâ libâsen bir emri icâd ve ihtirâ‘ eylese bid‘at olur. Ol bid‘at sebebiyle silsilesi münkati‘ olur. Bu dahi ma‘lûm ola ki hırka-i irâdet bir kişinin ğayriden giyilmez. Lakin hırka-i teberrük her kaç kişiden giyilse câizdir amma tâc-ı teberrük câiz değildir. Zirâ her bir tâc bir pîr-i zî-şânın tarîkine mahsûsdur. Velâkin hırka öyle değildir. Ol sebebdan tebdîl-i hırka câiz, tebdîl-i tâc-ı bilâ-sülûk câiz değildir. Ve tâc-ı teberrük i‘tâ iden şeyh, ka‘ide-i tarîkat-ı meşâyihden bî-behredir ve bir kimesneyi kağı tarîkin şeyhi vâsıl-ı illallah ider ise ol kimesne ol tarîkin ashâbından ‘add olunur. Zirâ intisâb-ı tarîkat-ı ‘âliyeden murâd vâsıl-ı illallah olmaktadır. Yohsa izin ve icâzet ve hilâfet değildir. Bunca zâtlar nice meşâyih hizmetine varmışlar. Ve râh-ı Hakk’ı bulmuşlardır. Anların kisveleriyle kisvelenen kimseye lâyük olan anların yoluna gitmekdir. Yohsa bilâ-sülûk tâc ve hırka telbîsi ve ketb-i sûfiye mütâla‘asıyla kesb-i ma‘ârf-i İlâhî itmek bir kimesneye vâki ‘ olmamıştır. Eğêrçi ketb-i sûfiye mütâla‘asıyla her ne kadar kelimât-ı ehl-i mutasavvifiye âşînâ olur ise dahi helvâ bî-ekl itmeyenin helvâ vasfını itmesi gibidir. Anun’çün “men-lem yezûk lem-yu‘ref”

dinilmiştir. Amma esnâ-yı sülûkda ba'zı meşâyihün kavillerine göre ketb-i tasavvuf mütâla'ası fâideden hâlî değildir. Hatta hikâyet olunur ki Kutbu'l- 'ârifîn Ğavsü'l-vâsilîn eş-Şeyh İsmâ'il el-Cebretî kuddise sirruhu's-sâmî Hazretleri, müridân-ı müstemidânından birine Şeyh-i Ekber Hazretleri'nin te'lifâtından bir kitab bahş idüb "mütâla'a eyle" deyü emir buyurmuşlar. Ol dahi "lazım olan mesâilâtı cenâb-ı şerifinizden yahkîk itsem olmaz mı" didikde, cevâb-ı bâ-sevâblarında "bunda olan mesâilin herbirini benden tahkik itmek mürûr-i ezmineye muhtacdır" deyü buyurmuşlar. Amma bilâ-sülûk değil, zirâ Hak Subhâne ve Ta'âlâ Hazretleri "Eğer beni bulmak dilerseniz, beni bulmuş kullarım vardır, onlardan birini bulun" deyü buyurur. Hemnân Cenâb-ı Hakk sevgüli Habîbi hürmetine visâleden mahrûm eylemeye Âmin. Temmetu'r- risâle...

Harrarahu'l-fakîru'l-hakîr hâk-i kadem-i âl-i 'abâ hâdim-i hânkâh-ı

Cenâb-ı Resmî Mustafâ es-Seyyid eş-Şeyh Ahmed Şemsu'd-dîn el-Kâdirî

Vakf-ı hânkâh-ı mezkûr der-mahalle-i Keçeci pîri

SONUÇ

Tasavvufî hayatın gelişmesi sonucu olarak ortaya çıkan tarikatleşme, kendi süreci içerisinde, mekân, kıyafet ve ifade tarzlarını oluşturmuş ve özellikle de müdavimleri olan şeyh, dervişlere ait sembolik anlamları haiz taç ve hırka konusunda müstakil eserler kaleme alınmıştır.

Hazreti Peygamberimizi takliden tarikat şeyhlerinin kendi tarikatlarını belirtmek için başlarına giydikleri tâcın kendisine has özellikleri vardır. İşte "Risâle-i Tâc" veya "Tâcnâme" adı altında, muhtelif tâcların durum ve özelliklerini kaleme alan eserler içerisinde Rıf'at Efendi'nin risâlesi de bu bakımdan önem arz etmektedir.

"Risâle-i Tâciyye-i-Kâdiriyye" adlı bu risâlesinde kendi tarikatı olan Kâdiriyye tarikatının kıyafetlerine ve bunlara ait sembollere yer vermiş olan Mehmed Rıf'at Efendi, aynı zamanda Kâdirîlik hakkında da çok sayıda eser telif, tercüme ve istinsâh etmiştir.

Yaptığımız araştırmalarda, hayatı hakkında maalesef tatmin edici bilgilere ulaşamadığımız müellifimizin, Ahmed Muhtar Efendi (r. 27 Şâban 1298/25 Temmuz 1881) ile Ayşe Sıddıka Bacı'nın (1 Zilhicce 1329/24 Kasım 1911) oğlu olduğunu öğreniyoruz. Hakkında bilgiye ulaştığımız kaynaklarda O'nun âlim, özellikle de hadis ilminde oldukça ileri seviyede bulunduğunu; yine tasavvuf ve biyografî sahasındaki yetkinliğiyle Arapça ve Farsça'ya olan

vukufiyeti ortak kanaat olarak söylenebilir. Çeşitli devlet memurluğu görevlerinde bulunduğu ve Resmîye kolu mensuplarıyla da yakın bir ilişkide olduğu anlaşılan Mehmed Rif'at el-Kādirî el-Eşrefî'nin vefat tarihi hakkında da farklı bilgiler zikredilmiştir.

Çok sayıda kaleme alınmış olan “Tâc Risâleleri” hakkında zaman zaman bilgi verilirken, üstünde çalıştığımız bu Risâle'den söz edilmemiş olması, gözden kaçmış olabileceği ihtimalini güçlü kılıyor. Galata Mevlevîhanesi Müzesi Kütüphanesi'nde nr. 27/1'de ve 32-39 sahifeler arasındaki “Risale-i Tâciyyetü'l-Kādiriyye” adıyla bulunan risâle, Ayşe Hâtun Dergâhı post-nişînlerinden Ahmed Şemseddin Efendi tarafından 1302/1884 yılında istinsâh edilmiştir. Çalışmamızda yararlandığımız bir diğer nüsha da, Süleymaniye Kütüphanesi (Hacı Mahmud Efendi, Nr.3262, vr.16b-25b.) nde bulunmakta olup, tarih ve müstensihî belli değildir.

KAYNAKÇA

Adalet Çakır, *Mehmet Rif'at Efendi'nin Nefhatu'r-Riyâzi'l-Âliyesi'nde Abdulkadir Geylanî ve Kādirîlik-I*, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM)Yay., 2012

Bağdatlı İsmail Paşa, *Hediyetü'l-ârifin, esmâu'l-müellifin ve asârü'l-musannifin* (nşr. Kilisli Muallim Rıfat-İbnülemin Mahmud Kemal) Ankara, Milli Eğitim Bakanlığı Yay., 1951, I, 187

Bursalı Mehmed Tahir, *Osmanlı Müellifleri*, İstanbul, trz.

Cemal Kurnaz, “Gül”, *DİA*, C.14, İstanbul, 1996

Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara, 1993

Mehmed Rif'at Efendi, *Risâle-i Tâciyye-i Kādiriyye*, Galata Mevlevîhanesi Müzesi Kütüphanesi, Nr. 27/1

Mehmet Rifat Efendi, *Risâle-i Tâciyye-i Kādiriyye*, Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi, Nr. 3262

Mehmet Kanar, *Büyük Farsça-Türkçe Sözlük*, Birim Yayıncılık, İstanbul, 1993

Mehmed Süreyya, *Sicill-i Osmânî*, (haz. Nuri Akbayar, s. Nşr. Seyit Ali Kahraman), İstanbul, Tarih Vakfı Yay., 1996, V, 1394

Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C.1-3, İstanbul, 1993

Mustafa Kara, “Gül Risâlesi”, *Uludağ Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı 5, Cilt 5, 1993

Semih Ceyhan, “Osmanlı Tâcnâme Literatürüne Göre Derviş Tacı ve Abdullah Salâhaddîn-i Uşşâkî'nin Cevâhir-i Tâc-ı Hilâfet Risâlesi”, *İslâm Araştırmaları Dergisi*, Sayı 25, İstanbul, 2011

Yahya b. Salih el-İslâmbolî, *Tarikat Kıyafetleri*, (Haz. M. Serhan Tayşî-Mustafa Aşkar), Sufî Kitap, İstanbul, 2006

Ziya Şükun, *Gencine-i Güftar-Ferheng-i Ziyâ* (Farsça-Türkçe Lûgat), C.1-3, MEB, İstanbul, 1996

<http://mustafaesmiahi.net/mustafaahi/tekkeler/aysehatuntekkesi.html>.(10-11-2013)

<http://mustafaesmiahi.net/mustafaahi/tekkeler/mehmedrifat.html>.(10-11-2013)

Ek:I

Mehmed Rif'at Efendi

Risâle-i Tâciyyetü'l-Kâdiriyye

Galata Mevlevîhanesi Müzesi Kütüphanesi nr. 27/1

هدایة تاجیة القادریة
بسم الله الرحمن الرحيم
حدوتى بی حد اول آفریننده انسجان و نیکمدا ارزنده کون مکان تنزهت ذاته عن سیر
حضرتنه مخصوصه که وحدت ذات اجل الاعلا سنده مندرج اولان کمالات الهمین حقیقت محمدیه سید
عالم غیب الغیبین وجوده کتوردی و صلوة و سلام لا یجد ابوالارواح اولان سرتاج الانبیایه اوسونکه اولان
سزیک عالم آنک حرمتنه خلق اولندی والواصحاب کرامی اوز لرینه اوسونکه اندرده حضرت حق
سالام

33
سالك اولنده دليل و رهبر اولدى **آنا بعد** لطيفت عليه قادي به دن فيض اخدايدن بعض مشايخ
كاملين على طريق الاجتهاد و هر بر كو نانا تاج شريفه يله هر رى كيمك ايجاد و اختراعى اولين معلوم اولون
ايچون بو قليل البضاعه و كثيره الاضاعه بنده اهل علم محرفت محمد رفعت اشبهو سالانك تحرير و تظهيره
مباشرت ايليوب بنمايه الملك المنان ارزمانن اتماحي ميسر و مقدر اولمغله رساله تاجيه بونام نامه
اولدى مطالعده يه رغبت ايدن اخوان مطالع اولديغيز بعض هفتوات و سقطا تيزى قلم كرم تونمونه اصلاح
و خطا و ذليل ستر صغ بيور و ب عاخير ايلدي با ايدله ميرم قطب العارفين شيخ شريف اده عبد الله الرومى
قدس سره الساجي حضرتى بيور لر كره تاج كيمك رساله جيفاق من است سنيه حضرت ييغيز بيورن زير اجهرت
فخر عالم صلح الله تعالى عليه رسم اقمهزه امتليچون سجادن نور صخر تاج شريف و خرقة لطيف نازل اولدى در
اندونى عالم بقايشريف بيورمزدن مقدم جناب حضرت على رضى الله عنه و كرم الله وجهه اقمهزه احاله
بيور شدور لكن سمان نزول ايدن تاج شريف كه قاج عدد اولديغينك تيره حقيقى اوزره هيج
بركته مطالع اولمش در اكثر روايت اولناخ التي ياخودونن ايكه تكرر و تاج شريف تيره سنه اولان
دوكته شريف ايچون شيخ الكبرجى الشيخ الساجي حضرتى بيور لر كه اولوقنگه سرور كانات
و مغز موجودات عليه افضل الصلوة و اكمل التحايا اقمهزه سلطانم حضرتى سؤقه كلوب مبارك شريفه
عامه همايونى زمينه قاده اولدى اصحاب كرام خواتنه برى در عقب الوب كمال آداب و تعظيم ايله
خاكباى تونباك ساجي حضرت رسالتينا هيلينه تقديمه رخصتيا اولدقه حضور لامع النور
حضرت رسالتينا هيلين بولناك اصحاب ذريه حضرتيه عنایت احسان بيورمخين اول سنا
سعادت در تيوز باره اولنوب هر بر لر باره سين اخذ بر لر دك او بكام و باقى قلان سكر باره
غائب اولمغله اصحاب كرم جمله سى متخير خيران اولديله اولدم بيك جيل اولان حضرت جبريل مين عم
حضور حضرت فخر كاناته كلوب اول غائب اولان سكر باره امر حضرت حقه بز آلوق بيدى سنه

34
هفت آسمانه و برین باب عشق الرحمانه تعویذ ابدکن دیو عرض و افاده بیوردیل بعده
اورشاه سر بر لولکن واقف تر ما عفتان سلطان کشور رسالت و خاقان مهر جهان شیخ
نبوت معراج شریف و دعوت بیوردی جانی چیریل امین عم حضرت نیک خبر در دکوی اوزره
اول دستا ره مایه نیک مهر بر باره کسک بر باده کورب بولد شریف اصحاب کرامه خبر در دیکر
واصحاب کرام اخذ بیوردی دستا باده لریشی نوجه حفظ ایدم لم دیو خاکبای راستینا بلزین
استینان بیوردی بکس عامه لریشی تدرینه وضعی خصوصه امر و فرمان معجز نشوئی
شرف افزای صدور اینکله عامه لریشی تدرینه دو کله ایلدیلر تاج شریف تیرسنده اولان دو کله شریف
وضعنه سبب اولدی دو کله کولکه و کولکل قبه آیه پات رندر بیر مرقطیب العارفین السید الشیخ
عبدالله بن محمد المصری القادری الازریق قدس سره السامی حضرتی طریقت نامه رزوه بیوردی که
تاج لفظی اوج حقد و بر بری بر سنه پات رندر تا قاطعه الف طوغریلغه
جیم جمالات رتر تاج کین کر که که طوغری اوله دیولنده تمام اوله وحید النفس اوله بیجه الاسرار
و معدن الانوار و قلایه الجوامیر نام کتا بلزین نقل اولنور که بیر دکنکیز و باور نظیر مرقطیب العارفین
والعوت الصمدان و الهیکل النورانی و شمس الحقیقت الحقایق سلطان الاولیاء الشیخ ابو صالح محمد بن
عبد القادر الکیلانی قدس سره عالی حضرتی عامه شریف تبس بیوردی المبتس لکن قنوم
کوتری مقتدای اهل طریقت و پیشوای اصحاب حقیقت قطب دائرة افاق السید الشیخ عبد القادر
قدس سره الخلاق حضرتی تاج شریف تبس بیوردی لکن بعض کسه لر اوزن ایکه بعضی
الشی ترک دیر لر اکثر سولین اوزن ایکه ترک در صکره اگر موت شیخ قادریه تبس بیوردی اوزن ایکه
ترک تاج دوازده امامه است رندر و الی ترک تاج شریف است مرقطیبه با بریده ده سجاوه بین
است و اولان قطب ریاضه عوت الصمدان مقبول سبحانی خاتم الاولیاء الشیخ عبد القادر الکیلانی قدس سره

35
واعلى ذكره حضرت زين العابدين عليه السلام في خطبته العارفين الشيخ احمد الكبير قدس سره العزيز خردتلى بن بوش
حتى قطب العارفين الشيخ حامد موسى الفيضى شيخ من راليه خردتلى بن بوش قرق ميل خدمت عبد الله
اولوب اندر خدمت تاج و خرقه كيوب بعده قطب العارفين الشيخ علاء ديبيل به وارشد شيخ من راليه
خردتلى عزيز مرقوم ايجون بر جيبس خاص ترتيب ايدوب و ختامه اوج كور حجة خردتلى بن بوش
نعين خلافت بيورد خردتلى مقدمه البس اولنا تاج شريف ايله التقا اولنا اولنا خردتلى بن بوش
زبدة اللاطين السيد الشيخ الحاج بيرام دلي قدس سره العارفين خردتلى بن بوش خلافت بيورد خردتلى تاج قادري
البس بيورد ايدى اليه هذه تاج بيرام بيك التي تركت الهمسة بسبب اولدر انا تاج بند كورن
تركه بيك و بلمى معلوم اوله خردتلى دقت اوله خردتلى خردتلى بن بوش و تلى التي تركت تاج شمس خردتلى بن بوش
و مشايخ متقدمين زمانه اكثر تاج شريف خردتلى صوفى ديكر ايش تاج قادري بيك جوتمه سى
اوج رنگه خردتلى اولدر بياض خردتلى نفقى و طريقت سعديت بيك التي و بيا
وسكز و اون بيك ترك تاج كيلر به سبب طريق مبرك بيرى اوله كلزار سعادتكن خردتلى بن بوش
الشيخ محمد سعد الدين الجاوى قدس سره خردتلى بن بوش بر واسطه ده خردتلى بن بوش السيد خردتلى بن بوش
قدس سره العارفين خردتلى بن بوش واردي خردتلى بن بوش طريق قادري به تبعية اوللى خردتلى بن بوش راليه
خردتلى بن بوش زمانه خردتلى بن بوش عادة خردتلى بن بوش بس بيورد و طريقت خردتلى بن بوش خردتلى بن بوش و طريقت
سعديه ده صوفى تاج كيلر مشايخ متقدمين خردتلى بن بوش اتباغا اولسى نسب كوريلور و تلى
بى ترك اولق اوزده كازنده بر خرقه اولوب تيه سنه دو كور اوله ريق عبادون بلند تاج
ما كلف كيميا فيض الهى و صاحب علم و عرفان نامتاهى السيد الشيخ عبد الله شرف بن حمد المصرى القادري
اللازمى قدس سره السامى خردتلى بن بوش خردتلى بن بوش نقل اولنور كور شيخ من راليه خردتلى بن بوش قطب العارفين

36
عوت الواصيين الشيخ امير البخاري المعروف بابي سبطان قدس سره الشيخ حضرتي خدمت زينه
واصل اولوقده عزيز حضرتي تجديه وضو ايرار ايش و مبارک قولونون دو کيلان ايرت صول التوز اولوقده
اقديني مت بده بيور وب سلطانم سگه لآ التوز اولوقده جينه ايمانم وار ديد کده فوزي صاحب سگه
اولوقده جيني بزه بيلدور کسين بوب ايشرف زاده حضرتي تک طريقت عمليه قادريه ده صاحب اجناد
اولوقده تک کشف ايدوب خبر و پيشر و خي بي بي ترک تاج سبعة سياره بياشارتد و تاج
اشرفي جزم ماعدا دو که سرتاج بودر سگه ترک و مياننده دو که اولوق اوزده چوقده تاج شريف
طوبخانه عامره ده آستانه اولوق قطب العارفين زخر الواصيين الشيخ اسماعيل الرومي قدس سره
حضرتي تک ايجا دو اختر اعيدر و وسطه او خلقه مهر و منسى ايجون بعضيدى حکره دن احدند
دبشکر و بعضيدى حکره دن احداث اولونم مهر اول کولر که مهر سيمان شکلنه که در و بون خادريه
مخصوص اولانم مهر و در بر اصح اولانم مهر اول من کي اکلان سگه و تاج تکو تک چوقده سني تکو تک
تخصيص پيشر برى خواني و برى نعتي و بعضيدى خواني رنگ شينه و نعتي رنگ خليفه چوقده
دبشکر و خي سگه ترک تاج سگه جينه ات رندر بي بي ترک نيسنه دو که اولوق اوزده بياشارتد
مهر سهدين گزين و عهد المشيخ کايلين الشيخ علي ساهلي قدس سره السامى حضرتي تک اختر اعيدر
الشيخ مستقيم زاده اقدى حضرتي رساله تاجير لنده نقل بيورر که الشيخ عمه لوقه طه حضرتي
علي الساهلي حضرتي زينه بخار قنده حکره الشيخ اسماعيل الرومي قدس سره السامى حضرتي تک خدمت زينه
واصل اولوب تعيين خلافت بيور و قلنده ساهلي تاجيني جيقار منى روا کو ميبوب ينه آن تکبير بيور
ايبس پيشر جوقه دن اولوق اوزده تاج اشرفي اقبوم ولايت قطب ايت ناوسيه ساه و تک
خورشيد و خت في الشيخ محمد اقر المعروف بابي زفر الثاني قدس سره الهادي حضرتي تک خدمت ساهلي
و ده بخانه

37
وقادریخانه ده و فین چکاک عطر ناک اولان شیخ عبدالعزیز القادری قدس سره العزیز خضر تکریمت
ایجاد و اختر ایدر مرحوم حکیم بابشی زاده علی بیگ حضرت تکریم زاویه سجاد نشین است و اولان
الشیخ محمد رضا افندی به تعیین اجازت بیورد قلمزین جو قردان تاج شریفی کیمنه زخمت بیور شد و تاج
مذکورک جو قلمسی ایک رنگه مخصوصدر بری بیاض و بری نقشی بیاض جو قردان اولان شیخه نقشی جو قردان اولان
خلفیه به مخصوصدر و شی رسالیه است غیدین جیفار من سرتاج الانبیا صلی الله علیه و سلم افتر خضر تکریمه
یوفار و دان جیفار من افضل الاولیا حضرت علی کرم الله وجهه و رضی الله عنه افتره تشبیهدر
وسیاه دست شریف و شی صارتی سنت شریفدر لکن اکثر تاج کرام سیاه سرتاجت بونه نور پانفکوه
صارت و بر نوع تاج و شی وارد که اکا و بار رو من تاج اوزبک تعمیر ایدر عبادن یا خود جو قردان
دست ترک و پیر بر ترک میانده بونک ایکنه و یا خود ابریشدن سروی رسمی نقش و شی اولان
اوزرینه دست رنده اولور مرید اولان مکان تعمیر اولان صیغنی بنیادیدر و وسطنه مرقادری یا خود
دو که وضع ایدر بو تاج شریف و یا رنده علی بیگ ولایتده سجاد نشین است و اولان الشیخ علی خضر تکریم
مخدوم مکرملی مقصدای اهل طریقت و پیشوای اصحاب حقیقت قطب العارفین الشیخ جمال الدین سید العزیز
حضرت تکریمت ایجادیدر و دست ترک بری شریعت و بری طریقت و بری حقیقت و بری حقیقت
است رندر و میانده سروی نقشی موت معنوی به است رندر و بر نوع تاج اوزبک و شی وارد که
سروی برینه قندیل رسمی نقش اولور و نقش قندیل نور نوحید شریف است رندر و قبلی تعمیر اولان
تاج شریف مدرسیدین کزین و زبرد است نج کا ملین الشیخ جمال الدین البخاری قدس سره شی خضر تکریم
ایجادیدر و شی قلمی تاج سبف نوحید ایدر قطع غسه است رندر و الفی تعمیر اولان تاج شریف
و یا رهندستانه تاج بلده لاهورده سجاد نشین است و اولان قطب العارفین زخر الواصلین

38
اشیخ السید بهما الدین حضرت نیک ایجا و اختر سعید بعض کسسه از بوتاج لره عدم اطلاعند کاشی
چو کس فایده غنه بگزید و بوتاج ایتش اید ده بیله یک خطا ده بوتاج در زیر تاج اوسسی و اوسسی
دیکاشی و کسه مولوی منلوم در ویش و هم متاج کبار کنش اشخ دستار صدر اشخ مراد
نقشبندی قدس بن السام حضرت نیک الف تاج غلبه سبب اشخ فادرین و باره کتبتانک
اشخ عبدالاحد کابلی قدس بن العالی حضرت نیک تاج و خرقه کیوب صکره طریقت نقشبندی به نسبت
ایست در حتی خرقه نبندی حضرت شیکل خدمت مکرری اشخ عبدالرزاق قدس سره الحلقه حضرت نیک
مندی اول یعنی نابغایان ذکر ایدر و ایچ ترک تاج علم ظاهر و باطنه است رندر کتبتانک از باطنه
نقل اول نور که بیرون و سیکر من معتدای سالکان سالک دین و مالکان حکاکت یقین با و ساه اقیم
و سبب کس بر آرای لاهوت القطب الربانی و النور الصدقی و الوکیل النورانی و الشرف الصفتی
مقبول سبحانی سلطان الاولیا الشیخ ابو صالح محمد جمی الدین عبدالقادر گیلانی قدس سره العالی
افند حضرت نیک شریف دار بقایور و قنن تر بن شریفی اولان محمد دفن اول نور حضرت نیک
اوزرینه تاج شریف وضع اول شیلی ابتدا صند و قدس اشخ اوزرینه تاج وضع جناب حضرت شیخ
واقع اولت در و مهر قادری بر و اینه یول و بر و اینه کل تعبیر اول نور علامت در ویش قادری
اولمق اوزر حضرت اشخ افند ترک خدمت مکرری اشخ عبدالرزاق قدس سره الحلقه حضرت نیک اختر سعید
بیاض اوزرینه بشل یا خود بشل اوزرینه بیاض بر بری ایچنده امج خلقه در اول خلقه ترک بری
حضرت شیکل قطبینه و بری غوثینه و بری فریخته است رندر و بر نوع مهر قادری دخی و ایدر که بر بر
صنیر اولرق امج بل بر بری اوزرینه موضع اول نور دمشق آمده با یزید به و کسب اوله نشین است اولان
اشخ السید محمد کبیر ایجا دیدر حنی الحاج بر اعم اول حضرت نیک شیلی اوسسی الغیصری به عزیزت را ایچ حضرت نیک
الکر

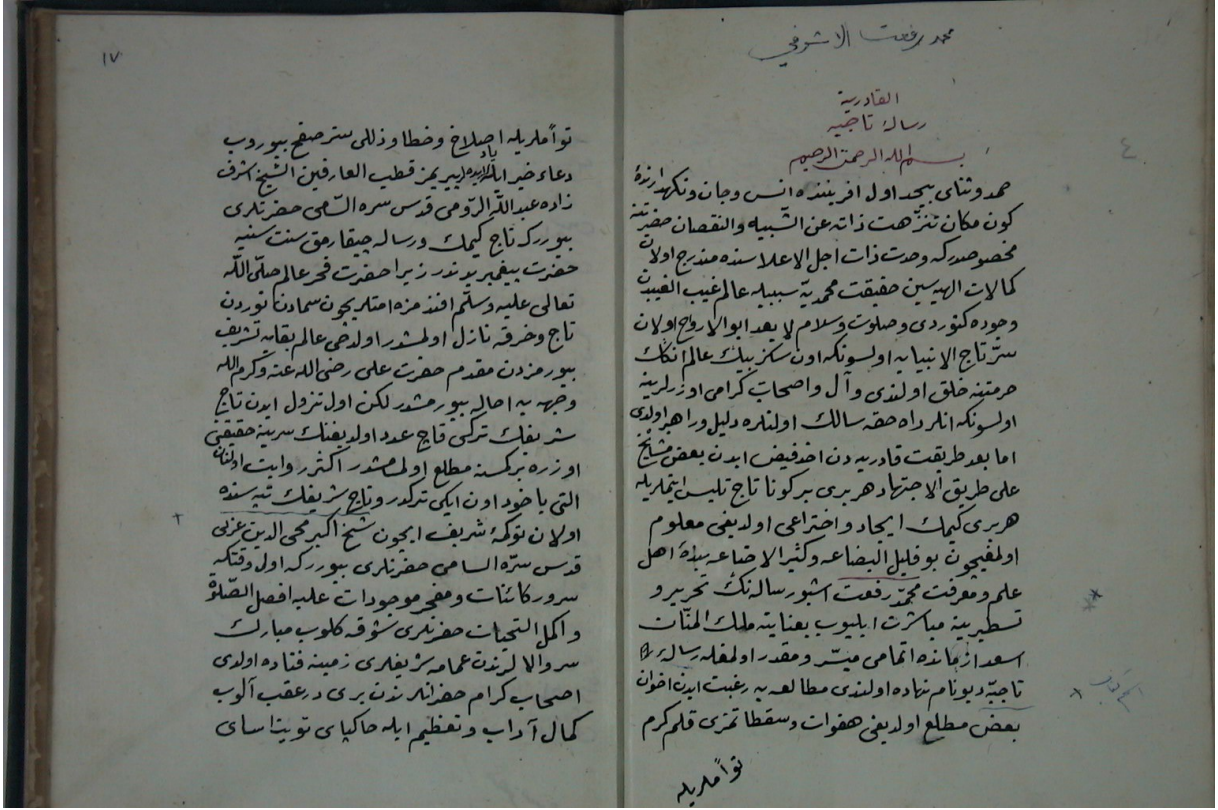

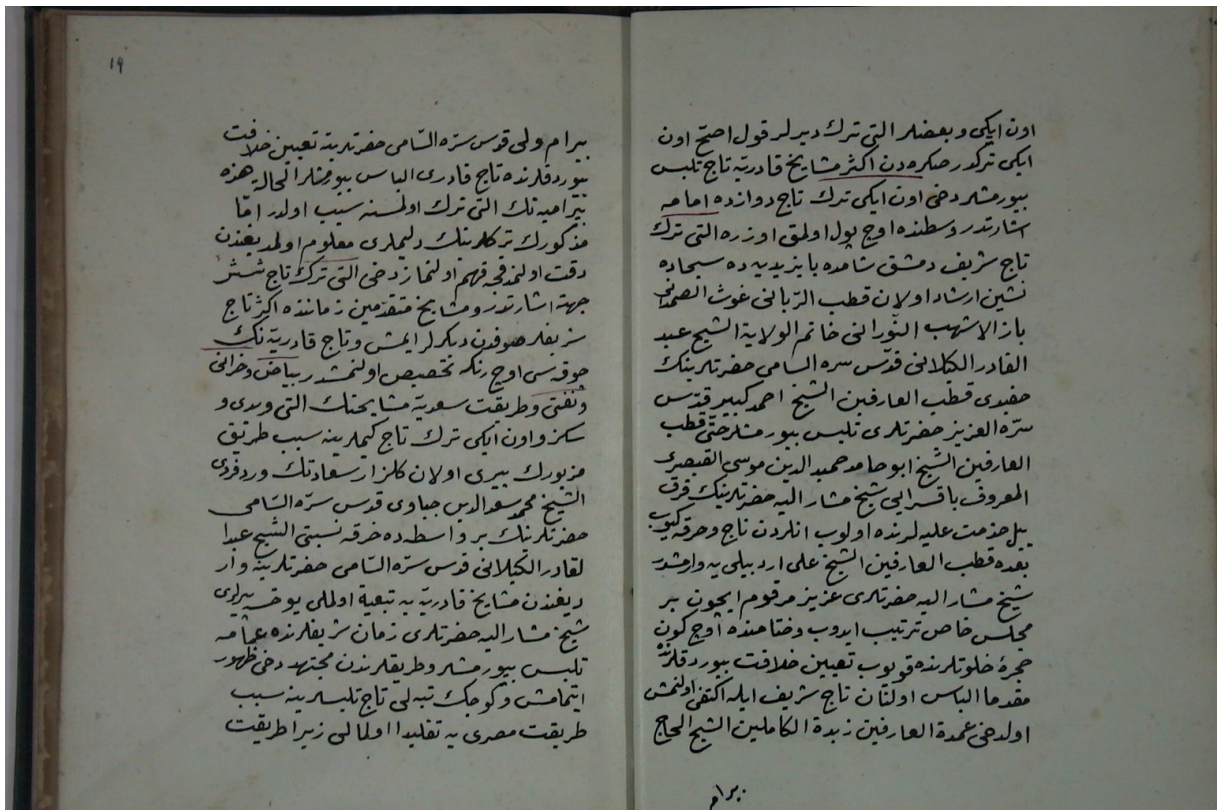
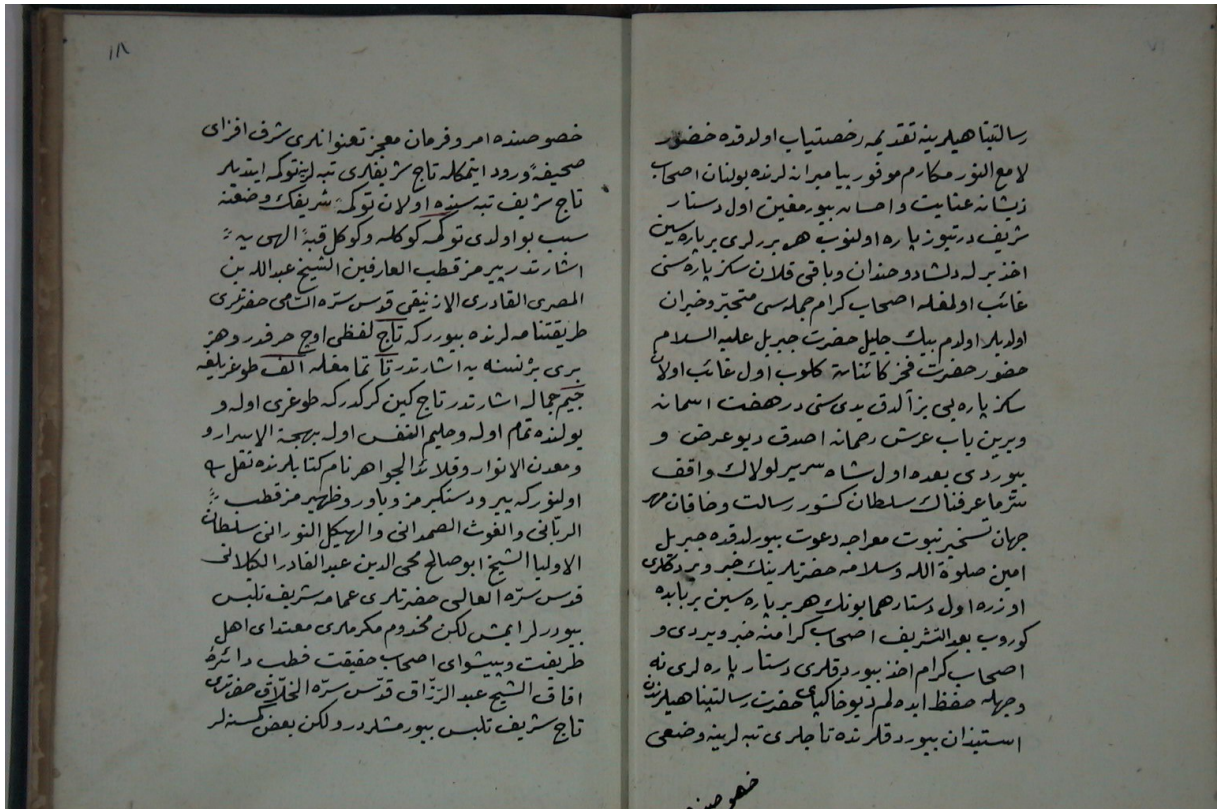
Ek:II

Mehmed Rif'at Efendi

Risâle-i Tâciyyetü'l-Kâdiriyye

Süleymaniye Kütüphanesi (Hacı Mahmud Efendi, Nr.3262) nüshası:

قادرية به مناسبتی وارد تاریخچه مصری افندی
حضرت تارنگ در دخی دائره به قدر سیر سلوکی
طریقت قادریه دندردیونقل ایدر حضرت شیخ
مصری قدس سره السامی کندی انارنده بوریکه
در دخی دائره به دکن سیر سلوکی طریقت قادریه
ایدی شیخ بیوردیکه اوغلم سزک تکمیل سیر سلوکه
نصیبک المالیبه سجاده نشین ارشاد اولانویج
سنان اتمی حضرت اندرسزی اکابخشن اینک
وارک اکا کیدک امرلی اوزره واردق عزیز
مشار الیهدن اخذ اذن واجازت و خلافت نائل
اولوق الباس تاج خلافت بیوردی فاندده دال
تاج اوزرینه سر سعادت اندده بولمان مهر قادی
بی وضع و تاجک اوزرین ستر و کبود کرم
رحمت بیوردی مستقیم زاده افندی تاجیه سره
شیخ ادرنده وی محمد افندی شیخ مصری افندی
اوچ کل هدیه بوللاوب شیخ مشار الیه دخی
برین کندی تاج سزفناک و ایکسین دخی خلیفه
رینک تاج سزفناک تبارینه وضع ایدی
دبوخیر ایتمش ابدده تحقیق اندده خطا واقع

اولمش و طریقت سعیدی ده صوفی تاج کیدک ایدی
مشایخ متقدمین حضرت اینه اتباعا اولمش انسب
کور بولور لکن بیاض جو قدون اون ایکی ترک تاج
شریف اکثر مشایخ سعیده سلف نلسن بیور مشر
دخی بشل جو قدون توکل لی اون ایکی ترک تاج شریف
قطب اقطاب جبران الشیخ امیر سلطان قدس
سره المنان حضرت ندی و سیه کوکوز جو قدون توکل لی
اون ایکی ترک تاج شریف طریقت بیوریه مشایخ
نلسن بیور مشر دخی اون ایکی ترک توکل لی
بیاض تاج شریف نور توحیدک شعاعی ابو
العلمین شیخ الکبر الشیخ التمد احمد الزعامی
قدس سره السامی حضرت تارنگ محمود مکرده
شیخ عالی شان حضرت ندی احتیاج بیور مشر در
دخی بدی ترک اولوق اوزره کنارنده بر حلقه ۹
اولوب تبه سنده توکم اولمیه رق عبادن بلندن تاج
مالک کیمنا ی فیض الیهی و صاحب علم عرفا
نا متناحی الشیخ عبدالله اشرف بن محمد المصری
القادری الاذنی قدس سره السامی حضرت تارنگ
اختر اعبید نقل اولور که شیخ مشار الیه حضرت ندی

قطب العارفين غوث الواصلين الشيخ امير البحار
المعروف بامير سلطان قدس سره المنان حضرت
حضرت مدینه و اصل اولوقه تجرید و ضو ایدر لر
ایش و مبارک قولدندن دوکلین آبدست
صوبی آل لوب اولوب اقدوغنی مش هدیه بیوریه
سلطانم سکلن التون اول جفته ایما تم وار
دیکله قوزی صاحب سکه اول جفته بیره
بلدور رسین دیوب اشرف زاده حضرت تارنگ
طریقت قادریه ده صاحب اجتهاد اول جفته
کشف ایدوب خبر و بر مشر دخی بدی ترک
تاج سعید سیاره به اشارند و تاج اشرفی دن
ماعداتوکه سز تاج یوقدر سکر ترک و میا سنده ۹
توکه اولوق اوزره جو قدون تاج طوبیخا نده
آستانه سی اولان قطب العارفين زهرا الواصلين
الشیخ اسماعیل الرومی قدس سره السامی حضرت تارنگ
ایجاد و احرامی در وسطنه اوچ خلیفه مهر وضعی
ایجون بعضی صکره دن احداثدردیمه و بعضی
کسکه لر صکره دن احداث اولمان مهر اول دکله
مهر سلیمانی شکلنده درویشان قادری به تحقیق

اولان مهر در اصح اولان مهر اولمیه کبی اکلای شور
و تاج مزبورک جو قدسی ایکی رنگه تخصیص بیور مشر
خزانی و نفی و بعضی خزانگی رنگ و شیخ و نفی
رنگ خلیفه به مخصوص در دیمه سکر ترک تاج سکر
جنه اشارت در دخی بدی ترک تبه سنده توکم اولوق
اوزره بیاض تاج شریف مهر سیر دین کزین
و عمده المشایخ کاملین الشیخ صدر الدین قونوی
حضرت تارنگ اکبر خلفا سندن قطب العارفين
سعد الدین قرغانی قدس سره السامی حضرت تارنگ
ایجاد در قطب العارفين الشیخ عثمان قوطلای
قدس سره حضرت ندی الشیخ علی السملی حضرت تارنگ
مفارقند نکره الشیخ اسماعیل الرومی قدس سره
السامی حضرت مدینه و اصل اولوب تعیین خلافت
بیوردی قدس سملی تاجنی روا کور صوب سیه الی
تکملیوب الباس بیور مشر جو قدون اولوق اوزره
تاج اشرفی اقام و لا بتک قطب ذی شانی و سیر
سعادتک خوشید در رضای الشیخ محمد افندی
المعروف با شرف الثانی قدس سره السامی
حضرت تارنگ محمود مکرده الشیخ غزالدین

